ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา
พ.ศ. ๒๕๕๗

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ เพื่อให้การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานและคุณภาพสอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๔ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. ๒๕๓๗ สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๗ เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๗ จึงออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า "ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๗"

ข้อ ๒ ข้อบังคับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๔ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดที่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๕ ในข้อบังคับนี้

"มหาวิทยาลัย" หมายความว่า มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"สภามหาวิทยาลัย" หมายความว่า สภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"อธิการบดี" หมายความว่า อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"คณบดี" หมายความว่า คณบดีในคณะที่จัดสอนระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"ผู้อำนวยการ" หมายความว่า ผู้อำนวยการในสถาบัน สำนัก ศูนย์ที่จัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"บัณฑิตวิทยาลัย" หมายความว่า บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย" หมายความว่า คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"บัณฑิตศึกษา" หมายความว่า การจัดการศึกษาในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ปริญญาโท ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และปริญญาเอกของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

"คณะ" หมายความว่า คณะ วิทยาลัย สถาบัน ที่เปิดสอนระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๖ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย อธิการบดีอาจออกระเบียบ ประกาศ หรือหลักเกณฑ์ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อกำหนดวิธีปฏิบัติในรายละเอียดเพิ่มเติมและสั่งปฏิบัติการได้ โดยที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ส่วนการกำหนดการใดๆ ที่เกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ซึ่งมิได้กำหนดไว้ในข้อบังคับนี้ และมิได้มีข้อบังคับ หรือระเบียบอื่นกำหนดไว้ หรือไม่เป็นไปตามข้อบังคับนี้ให้มหาวิทยาลัยนำเสนอสภามหาวิทยาลัยเป็นกรณีไป

ข้อ ๗ ให้อธิการบดีเป็นผู้รักษาการตามข้อบังคับนี้

หมวด ๑
การบริหารงานบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๘ ให้มีคณะกรรมการดำเนินงานบัณฑิตศึกษา ดังนี้

๘.๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

๘.๒ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ

๘.๓ คณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ

การประชุมคณะกรรมการตามข้อ ๘.๑, ๘.๒ และ ๘.๓ ให้ใช้ข้อบังคับการประชุมสภามหาวิทยาลัยโดยอนุโลม

ข้อ ๙ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ตามข้อ ๘.๑ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการบริหารและดำเนินงานของบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ ในคณะที่มีหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

๑๐.๑ องค์ประกอบ

๑๐.๑.๑ คณบดี หรือผู้อำนวยการ เป็นประธานกรรมการ

๑๐.๑.๒ กรรมการประกอบด้วย

(๑) รองคณบดี หรือรองผู้อำนวยการที่รับผิดชอบงานบัณฑิตศึกษา

(๒) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรทุกหลักสูตร

(๓) หัวหน้าภาควิชา หรือหัวหน้าสำนักวิชา หรือหัวหน้าหน่วยงานเทียบเท่าระดับภาควิชา

(๔) อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาคนหนึ่งที่ประธานกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับประธานกรรมการ

๑๐.๒ หน้าที่

๑๐.๒.๑ ควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษา การประกันคุณภาพของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับอุดมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๑๐.๒.๒ อนุมัติผลการประเมินผลการศึกษา

๑๐.๒.๓ พิจารณาหลักสูตรและรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๐.๒.๔ เสนอรายชื่ออาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คณะกรรมการสอบเค้าโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระและคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๑๐.๒.๕ ประสานงานด้านการบริหารและวิชาการเกี่ยวกับการรับนิสิต การจัดตารางสอน การสอน การวิจัย การสอบประมวลความรู้ การสอบวัดความรู้ด้านภาษา และการสอบวัดคุณสมบัติกับบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๑ ในการจัดการหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาที่มีการดำเนินการโดยคณะ จำนวนมากกว่า ๑ คณะ ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ โดยมีองค์ประกอบและหน้าที่ ดังนี้

๑๑.๑ องค์ประกอบ

๑๑.๑.๑ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เป็นประธานกรรมการ

๑๑.๑.๒ กรรมการประกอบด้วย

(๑) คณบดี หรือผู้อำนวยการของคณะที่ร่วมกันจัดหลักสูตร

(๒) ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรทุกหลักสูตร

(๓) อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาที่ร่วมกันจัดหลักสูตรไม่เกินกึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการในข้อ ๑๑.๑.๒(๑) และ ๑๑.๑.๒(๒)

(๔) อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาคนหนึ่งที่ประธานกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับประธานกรรมการ

๑๑.๒ หน้าที่

๑๑.๒.๑ ควบคุมคุณภาพการจัดการศึกษาและการประกันคุณภาพของหลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา โดยให้เป็นไปตามเกณฑ์ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๑๑.๒.๒ อนุมัติผลการประเมินผลการศึกษา

๑๑.๒.๓ พิจารณาหลักสูตรและรายวิชาระดับบัณฑิตศึกษา

๑๑.๒.๔ เสนอรายชื่ออาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา เพื่อให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ คณะกรรมการสอบเค้าโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๑๑.๒.๕ ประสานงานการบริหารและวิชาการเกี่ยวกับการรับนิสิต การจัดตารางสอบ การสอน การวิจัย การสอบประมวลความรู้ การสอบวัดความรู้ด้านภาษา และการสอบวัดคุณสมบัติกับบัณฑิตวิทยาลัย

หมวด ๒
ระบบการศึกษา

ข้อ ๑๒ มหาวิทยาลัยมีการจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

๑๒.๑ ระบบทวิภาค หนึ่งปีการศึกษาให้แบ่งออกเป็นสองภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคต้นกับภาคปลาย มีระยะศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ มหาวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคการศึกษาพิเศษ

ต่อจากภาคปลายได้ตามความจำเป็นของคณะ โดยให้จัดจำนวนชั่วโมงการเรียนในแต่ละรายวิชาเท่ากับจำนวนชั่วโมงการเรียนที่จัดให้สำหรับรายวิชานั้น ในภาคต้นกับภาคปลาย

๑๒.๒ ระบบไตรภาค หนึ่งปีการศึกษาให้แบ่งออกเป็นสามภาคการศึกษาปกติ คือ ภาคต้น ภาคปลาย และภาคการศึกษาพิเศษ และหนึ่งภาคการศึกษาปกติให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

๑๒.๓ ระบบจตุรภาค หนึ่งปีการศึกษาให้แบ่งออกเป็นสี่ภาคการศึกษาปกติรวมภาคการศึกษาพิเศษ และหนึ่งภาคการศึกษาให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๐ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ มหาวิทยาลัย มีการจัดการศึกษาทั้งในและนอกเวลาราชการรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน ดังนี้

๑๓.๑ ระบบในเวลาราชการ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตทั่วไปเฉพาะในเวลาราชการ โดยจัดแบบระบบทวิภาค หรือระบบไตรภาค

๑๓.๒ ระบบนอกเวลาราชการ เป็นการจัดการศึกษาสำหรับนิสิตทั่วไปหรือกลุ่มนิสิตที่มีวัตถุประสงค์เฉพาะอย่างใดอย่างหนึ่ง โดยอาจจัดการเรียนการสอนในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือรูปแบบผสมผสาน ดังนี้

๑๓.๒.๑ โปรแกรมนอกเวลาราชการ เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เวลานอกเวลาราชการ

๑๓.๒.๒ โปรแกรมทางไกลโดยใช้ระบบทางไกลวีดิทัศน์สองทางและเครือข่ายคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต

๑๓.๒.๓ โปรแกรมชุดวิชา (Module System) เป็นการจัดการเรียนการสอนเป็นคราวๆ คราวละรายวิชาหรือหลายวิชา ซึ่งอาจจัดเป็นชุดของรายวิชาที่มีเนื้อหาสัมพันธ์กัน

๑๓.๒.๔ โปรแกรมนานาชาติ เป็นการจัดการศึกษาโดยความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาต่างประเทศ หรือเป็นหลักสูตรของมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอนและมีมาตรฐานเช่นเดียวกันกับหลักสูตรนานาชาติ โดยอาจจัดในเวลาและเนื้อหาที่สอดคล้องกับโปรแกรมในต่างประเทศ โดยใช้รูปแบบผสมผสานตามข้อ ๑๓.๑ และ ๑๓.๒

ข้อ ๑๔ การคิดหน่วยกิตสำหรับแต่ละรายวิชา

๑๔.๑ ระบบทวิภาค

๑๔.๑.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๑.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๑.๓ การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๑.๔ รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ใช้ในเวลาศึกษาค้นคว้า ไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๑.๕ วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๒ ระบบไตรภาค

๑๔.๒.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๒ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๒.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๒๔ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๒.๓ การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๒.๔ รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ที่ใช้ในเวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๒.๕ วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๖ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๓ ระบบจตุรภาค

๑๔.๓.๑ รายวิชาภาคทฤษฎีที่ใช้เวลาบรรยายหรืออภิปรายปัญหาไม่น้อยกว่า ๑๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๓.๒ รายวิชาภาคปฏิบัติที่ใช้เวลาฝึกหรือทดลองไม่น้อยกว่า ๒๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติ ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๓.๓ การฝึกงานหรือฝึกภาคสนามที่ใช้เวลาฝึกไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๓.๔ รายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระที่ใช้ในเวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๔.๓.๕ วิทยานิพนธ์ที่ใช้เวลาศึกษาค้นคว้าไม่น้อยกว่า ๓๐ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษาปกติให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

หมวด ๓
หลักสูตรการศึกษา

ข้อ ๑๕ ให้จัดหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

๑๕.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๕.๒ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต โดยอาจจัดแผนใดแผนหนึ่ง ดังนี้

๑๕.๒.๑ แผน ก เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

(๑) แบบ ก ๑ ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ มีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และอาจกำหนดให้เรียนรายวิชาเพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้โดยไม่นับหน่วยกิต ทั้งนี้ จะต้องผ่านการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ

(๒) แบบ ก ๒ ทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต และหน่วยกิต รายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๕.๒.๒ แผน ข เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการศึกษารายวิชา โดยไม่ต้องทำวิทยานิพนธ์แต่ต้องมีทำการศึกษาค้นคว้าอิสระ ไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต และต้องสอบประมวลความรู้ หลักสูตรใดที่เปิดสอนแผน ข ต้องเปิดสอนแผน ก ควบคู่กันไปด้วย

๑๕.๓ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงให้มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๑๕.๔ หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต แบ่งออกเป็น ๒ แบบ โดยเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนานักวิชาการและนักวิชาชีพชั้นสูง คือ

๑๕.๔.๑ แบบ ๑ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ อาจกำหนดให้มีการเรียนรายวิชาเพิ่มเติมหรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามหลักสูตรที่กำหนด ดังนี้

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิตจะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต

๑๕.๔.๒ แบบ ๒ เป็นแผนการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพสูงที่ก่อให้เกิดความก้าวหน้าทางวิชาการและวิชาชีพ และมีการเรียนรายวิชาเพิ่ม ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต

แบบ ๒.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาบัณฑิต จะต้องทำวิทยานิพนธ์ ไม่น้อยกว่า ๔๘ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต โดยมีหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตร ไม่น้อยกว่า ๗๒ หน่วยกิต ทั้งนี้ วิทยานิพนธ์ ตามแบบ ๒.๑ และแบบ ๒.๒ จะต้องมีคุณภาพและมาตรฐานระดับเดียวกัน

ข้อ ๑๖ อาจารย์ประจำหลักสูตร

๑๖.๑ หลักสูตรปริญญาโท

ให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน โดยต้องเป็นผู้มีวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๑๖.๒ หลักสูตรปริญญาเอก

ให้มีอาจารย์ประจำหลักสูตรตลอดระยะเวลาที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรนั้น จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน โดยต้องเป็นผู้มีวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีผลงานที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาเอก และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติ หรือระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่อง

ทั้งนี้ ข้อ ๑๖.๑ และ ข้อ ๑๖.๒ อาจารย์ประจำในแต่ละหลักสูตรจะเป็นอาจารย์ประจำหลักสูตรเกินกว่า ๑ หลักสูตร ในเวลาเดียวกันไม่ได้ เว้นแต่หลักสูตร/สาขาวิชาเดียวกันทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอก การเปิดสอนหลักสูตระดับบัณฑิตศึกษา ให้มีคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้ดำเนินการโดยจำนวน คุณสมบัติ การแต่งตั้ง อำนาจหน้าที่การพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามข้อ ๕๐

ข้อ ๑๗ การกำหนดระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ดังนี้

๑๗.๑ การสอนในเวลาราชการ ให้ใช้หลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

๑๗.๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติ

๑๗.๑.๒ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิตให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๓ ภาคการศึกษาปกติ และอย่างมากไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๗.๑.๓ หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

(๑) นิสิตที่สำเร็จปริญญาบัณฑิตใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๑๖ ภาคการศึกษาปกติ แต่ต้องไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา

(๒) นิสิตที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิตใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๑๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ต้องไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

ทั้งนี้ ปีการศึกษา ให้นับตามปีที่เข้าศึกษา

๑๗.๒ การสอนนอกเวลาราชการ ให้ใช้หลักเกณฑ์ต่อไปนี้

๑๗.๒.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตและหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษา ตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน ๙ ภาคการศึกษา

๑๗.๒.๒ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๔ ภาคการศึกษา และอย่างมากไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษา แต่ต้องไม่เกิน ๕ ปีการศึกษา

ทั้งนี้ ปีการศึกษา ให้นับตามปีที่เข้าศึกษา

๑๗.๒.๓ หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาการศึกษา ตามหลักสูตรจนสำเร็จการศึกษาอย่างน้อย ๖ ภาคการศึกษาปกติและ

(๑) นิสิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๒๔ ภาคการศึกษา แต่ต้องไม่เกิน ๘ ปีการศึกษา หรือ

(๒) นิสิตที่สำเร็จปริญญามหาบัณฑิต ให้ใช้ระยะเวลาไม่เกิน ๑๘ ภาคการศึกษาไม่เกิน ๑๘ ภาคการศึกษา แต่ต้องไม่เกิน ๖ ปีการศึกษา

ทั้งนี้ ปีการศึกษา ให้นับตามปีที่เข้าศึกษา และระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรของหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต ไม่ให้นับระยะเวลาระหว่างรอการตีพิมพ์หรือตอบรับการตีพิมพ์

หมวด ๔
การรับเข้าเป็นนิสิตและสภาพนิสิต

ข้อ ๑๘ คุณวุฒิและคุณสมบัติของผู้สมัครเข้าเป็นนิสิต

๑๘.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต ผู้สมัครเข้าศึกษาจะต้องสำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๘.๒ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ผู้สมัครเข้าศึกษาจะต้องสำเร็จการศึกษา หรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายในระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษา

ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓.๒๕ ในกรณีที่มีค่าระดับขั้นเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า ๓.๒๕ จะต้องเป็นผู้มีคุณสมบัติพิเศษตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดโดยพิจารณาจากผลการสอบและผลงานทางวิชาการอื่นประกอบ

๑๘.๓ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง ผู้สมัครเข้าศึกษาจะต้องสำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายในระดับปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่า จากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๘.๔ หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

๑๘.๔.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาจะต้องสำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายในระดับปริญญามหาบัณฑิตหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่น้อยกว่า ๓.๒๕ ในกรณีที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมน้อยกว่า ๓.๒๕ จะต้องเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษตามที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรกำหนดโดยพิจารณาจากผลการสอบและผลงานทางวิชาการอื่นประกอบหรือ

๑๘.๔.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาจะต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาหรือกำลังศึกษาอยู่ในภาคการศึกษาสุดท้ายในระดับปริญญาบัณฑิต หรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรอง โดยได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับเกียรตินิยมและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๘.๕ ต้องไม่เป็นผู้พ้นสภาพจากการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๘.๔.๑๐, ๓๘.๔.๑๑, ๓๘.๔.๑๒ และข้อ ๓๘.๔.๑๓

ข้อ ๑๙ วิธีการรับผู้สมัครเข้าเป็นนิสิต

๑๙.๑ การรับสมัครเข้าเป็นนิสิตใช้วิธีการคัดเลือกตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๙.๒ มหาวิทยาลัยอาจพิจารณาอนุมัติให้รับนิสิต หรือนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันอุดมศึกษาอื่นลงทะเบียนศึกษารายวิชาเพื่อนำหน่วยกิตไปคิดรวมกับหลักสูตรของสถาบันการศึกษาที่ตนสังกัดได้ โดยต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาและหน่วยกิตตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิต และค่าธรรมเนียมการศึกษาและระเบียบหรือประกาศอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

๑๙.๓ มหาวิทยาลัยโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอาจพิจารณาอนุมัติให้บุคคลภายนอกที่มีคุณสมบัติตามข้อ ๑๘ ลงทะเบียนศึกษารายวิชาได้ โดยต้องปฏิบัติตามข้อบังคับ ระเบียบ หรือประกาศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๐ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๒๐.๑ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตจะมีสภาพเป็นนิสิตต่อเมื่อได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๐.๒ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตต้องขึ้นทะเบียนนิสิตด้วยตนเอง หรือโดยวิธีการที่มหาวิทยาลัยกำหนด โดยแสดงหลักฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนดต่อนายทะเบียนมหาวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา ตามวันเวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒๐.๓ ผู้ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตที่ไม่มาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวัน เวลา และสถานที่ที่มหาวิทยาลัยกำหนด จะหมดสิทธิ์ขึ้นทะเบียนนิสิต เว้นแต่จะได้แจ้งเหตุขัดข้องให้บัณฑิตวิทยาลัยทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายในวันที่กำหนดให้มารายงานตัว

และเมื่อได้รับอนุมัติแล้วต้องมารายงานตัวภายใน ๗ วัน นับจากวันสุดท้ายที่มหาวิทยาลัยกำหนดรายงานตัว

๒๐.๔ ผู้ที่ได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นนิสิตระบบในเวลาราชการจะขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตเข้าศึกษาในสาขาวิชาเกินกว่าหนึ่งสาขาวิชาในปีการศึกษาเดียวกันไม่ได้ แต่นิสิตที่ศึกษาสาขาวิชาหนึ่งในระบบในเวลาราชการ อาจขึ้นทะเบียนนิสิตเข้าศึกษาสาขาวิชาอื่นในระบบนอกเวลาราชการได้อีกไม่เกินหนึ่งสาขาวิชา

๒๐.๕ ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและได้ชำระเงินค่าธรรมเนียมการศึกษาและค่าธรรมเนียมอื่นๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดแล้ว มหาวิทยาลัยจะไม่คืนเงินให้ เว้นแต่มีเหตุจำเป็น โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๒๑ สภาพนิสิต และการเปลี่ยนสภาพนิสิต

๒๑.๑ นิสิตจะมีสภาพใดสภาพหนึ่งต่อไปนี้

๒๑.๑.๑ นิสิตสามัญ ได้แก่ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกและขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัย เข้าศึกษาในหลักสูตรใดหลักสูตรหนึ่ง

๒๑.๑.๒ นิสิตวิสามัญ ได้แก่ นิสิตที่มหาวิทยาลัยรับเข้าทดลองศึกษาในภาคการศึกษาแรกของปีการศึกษา ตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นเฉพาะคราวที่ได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๑.๓ นิสิตร่วมศึกษา ได้แก่ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกและอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ให้ลงทะเบียนศึกษาเป็นรายวิชาตามข้อ ๑๙.๒

๒๑.๒ นิสิตวิสามัญที่เข้าศึกษาในภาคการศึกษาแรก และสอบได้ค่าคะแนนเฉลี่ยไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ ให้เปลี่ยนสภาพเป็นนิสิตสามัญได้เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแรก

ข้อ ๒๒ การโอนหน่วยกิตรายวิชา

๒๒.๑ นิสิตหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา อาจจะโอนหน่วยกิตรายวิชาในหลักสูตรระดับเดียวกันที่ได้เคยศึกษามาแล้วจากการศึกษาในหลักสูตรอื่น หรือหลักสูตรเดียวกันในมหาวิทยาลัยหรือจากสถาบันการศึกษาอื่นที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษารับรองได้ โดยให้ปฏิบัติตามระเบียบมหาวิทยาลัย ว่าด้วยการโอนผลการเรียน การเทียบโอนผลการเรียน และการเทียบโอนความรู้ทักษะและประสบการณ์ ตามหลักสูตรของมหาวิทยาลัย

๒๒.๒ การโอนหน่วยกิตรายวิชา ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตระหว่างคณะ และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๒๓ การเปลี่ยนสาขาวิชาและรูปแบบการศึกษา

๒๓.๑ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกให้ศึกษาในสาขาวิชาหนึ่งสามารถเปลี่ยนสาขาวิชาใหม่ได้โดยความเห็นชอบจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตรสาขาวิชาใหม่ และจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะแล้วแต่กรณี และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๓.๒ ระยะเวลาการศึกษาของนิสิตที่เปลี่ยนสาขาวิชาให้นับตั้งแต่เริ่มต้นเข้าศึกษาสาขาวิชาใหม่

๒๓.๓ การโอนหน่วยกิตรายวิชาอาจกระทำได้ตามข้อ ๒๒

๒๓.๔ ในกรณีที่มีเหตุผลและความจำเป็นอย่างยิ่ง คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตระบบในเวลาราชการไปศึกษาในระบบเวลานอกราชการได้ ทั้งนี้นิสิตจะต้องปฏิบัติตามข้อบังคับและระเบียบต่างๆ รวมทั้งชำระค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษา สำหรับนิสิตระบบนอกเวลาราชการ

๒๓.๕ นิสิตระบบนอกเวลาราชการอาจเปลี่ยนประเภทเป็นนิสิตระบบในเวลาราชการได้เมื่อได้รับอนุมัติคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

หมวด ๕
การลงทะเบียน

ข้อ ๒๔ การลงทะเบียนเรียนในระบบไตรภาคและระบบจตุรภาคให้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๒๕ การลงทะเบียนเรียนสำหรับระบบทวิภาคให้เป็นดังนี้

๒๕.๑ กำหนดวัน จำนวนหน่วยกิต และวิธีการลงทะเบียนเรียนรายวิชาในแต่ละภาคการศึกษาให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๒๕.๒ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาจะสมบูรณ์ต่อเมื่อนิสิตได้ชำระเงินตามระเบียบมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการเก็บเงินค่าหน่วยกิตและค่าธรรมเนียมการศึกษาเรียบร้อยแล้วภายในกำหนดเวลาตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๒๕.๓ นิสิตที่ได้รับการคัดเลือกเข้าศึกษาในภาคการศึกษาใด จะต้องลงทะเบียนเรียนรายวิชาในภาคการศึกษานั้นเป็นจำนวนหน่วยกิตไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยสมบูรณ์ในภาคการศึกษาแรกที่ได้รับการคัดเลือกเป็นนิสิต จะถูกมหาวิทยาลัยคัดชื่อออก เว้นแต่จะได้รับการอนุมัติเป็นกรณีพิเศษจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และจะต้องดำเนินการชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาเพื่อรักษาสภาพนิสิตให้แล้วเสร็จภายในภาคการศึกษานั้น

๒๕.๔ นิสิตต้องได้รับอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ในการเลือกเรียนรายวิชาใดๆ ในแต่ละภาคการศึกษาก่อนการลงทะเบียนเรียนรายวิชา ในขณะที่ยังไม่ได้แต่งตั้งอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และจัดแผนการเรียนของนิสิต

๒๕.๕ ในกรณีที่มีความจำเป็น คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้นิสิตระบบในเวลาราชการลงทะเบียนเรียนรายวิชาบางวิชาที่เปิดสอนสำหรับนิสิตระบบนอกเวลาราชการได้ หรืออนุมัติให้นิสิตระบบนอกเวลาราชการ ลงทะเบียนรายวิชาที่เปิดสอนสำหรับนิสิตระบบในเวลาราชการ ได้ตามการเสนอของประธานกรรมการบริหารหลักสูตร หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ทั้งนี้นิสิตระบบในเวลาราชการจะต้องชำระค่าหน่วยกิตเช่นเดียวกันกับนิสิตระบบนอกเวลาราชการ ส่วนนิสิตระบบนอกเวลาราชการจะต้องชำระค่าหน่วยกิตอัตราเดียวกับนิสิตระบบนอกเวลาราชการเท่านั้น

ข้อ ๒๖ การลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)

นิสิตทุกสาขาวิชาอาจลงทะเบียนเรียนรายวิชาใดๆ โดยไม่นับหน่วยกิตได้

๒๖.๑ นิสิตที่ลงทะเบียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตในแต่ละภาคการศึกษา อาจสอบหรือไม่สอบก็ได้

๒๖.๒ นิสิตจะลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตได้ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ผู้สอนรายวิชานั้น โดยต้องชำระค่าหน่วยกิตตามสาขาวิชา

๒๖.๓ ให้กองทะเบียนและประมวลผล บันทึกในใบแสดงผลการเรียน (Transcript) ตรงช่องผลการเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิตนั้นว่า "AU" เฉพาะผู้ที่มีเวลาเรียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้น

ข้อ ๒๗ การลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา

๒๗.๑ นิสิตจะขอลงทะเบียนเรียน ณ สถาบันอุดมศึกษาอื่นได้ ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตร และต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยตามเกณฑ์การอนุมัติดังนี้

๒๗.๑.๑ รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดมิได้เปิดสอนในมหาวิทยาลัยในภาคการศึกษาและปีการศึกษานั้น

๒๗.๑.๒ รายวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาอื่นเปิดสอน ต้องมีเนื้อหาที่เทียบเคียงกันได้หรือมีเนื้อหาสาระครอบคลุมไม่น้อยกว่าสามในสี่ของรายวิชาในหลักสูตร

๒๗.๑.๓ รายวิชาที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาหรือการทำวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๒๗.๒ ให้นำหน่วยกิตและผลการศึกษาของรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนเรียนข้ามสถาบันอุดมศึกษา ไปเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรที่นิสิตศึกษาอยู่

๒๗.๓ นิสิตต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นตามที่สถาบันอุดมศึกษาอื่นกำหนด

ข้อ ๒๘ การขอถอน ขอเพิ่ม หรือของดรายวิชา ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๒๙ การขอคืนค่าลงทะเบียนเรียนรายวิชาที่ถอน ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๓๐ การชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพนิสิต

นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามที่กำหนดในหลักสูตร แต่ยังไม่สำเร็จการศึกษาต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพนิสิตทุกภาคการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๑ การลาพักการเรียน

๓๑.๑ นิสิตอาจยื่นคำร้องขออนุมัติลาพักการเรียนได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๑.๑.๑ ถูกเกณฑ์ หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๓๑.๑.๒ การทำการวิจัยในหลักสูตรหรือได้รับทุนแลกเปลี่ยนนิสิตระหว่างประเทศหรือได้รับทุนอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ซึ่งสาขาวิชาเห็นสมควรสนับสนุน

๓๑.๑.๓ เจ็บป่วยจนต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานเกินกว่าร้อยละ ๒๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษาตามคำสั่งของแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์จากสถานพยาบาลของทางราชการหรือสถานพยาบาลของเอกชนตามกฎหมาย ว่าด้วยสถานพยาบาลซึ่งเป็นของเอกชนที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

๓๑.๑.๔ มีความจำเป็นส่วนตัวโดยยื่นคำร้องขอลาพักการเรียน ทั้งนี้ ต้องได้ลงทะเบียนเรียนโดยสมบูรณ์ในมหาวิทยาลัยมาแล้วอย่างน้อย ๑ ภาคการศึกษา

๓๑.๒ ในการลาพักการเรียนให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้อนุมัติ

๓๑.๓ การลาพักการเรียนตามข้อ ๓๑.๑.๓ และ ๓๑.๑.๔ ให้อนุมัติได้ครั้งละไม่เกิน ๑ ภาคการศึกษา ถ้านิสิตยังมีความจำเป็นต้องลาพักการเรียนต่อไป ให้ยื่นคำร้องขอลาพักการเรียนใหม่ ทั้งนี้ จะลาพักการเรียนได้ไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน ในกรณีที่มีความจำเป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอาจพิจารณาอนุมัติการลาพักได้มากกว่า ๒ ภาคการศึกษาติดต่อกัน

๓๑.๔ ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนตามข้อ ๓๑.๑.๓ และ ๓๑.๑.๔ ให้นับระยะเวลาที่ลาพักการเรียนรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาด้วย

๓๑.๕ ในระหว่างที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน นิสิตต้องชำระเงินค่าธรรมเนียมรักษาสภาพนิสิตตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด มิฉะนั้นจะพ้นจากสภาพนิสิต

๓๑.๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียน ที่จะกลับเข้าเรียนต้องยื่นคำร้องขอกลับเข้าเรียนต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ จะต้องได้รับอนุมัติก่อนกำหนดการลงทะเบียนเรียนไม่น้อยกว่า ๑ สัปดาห์

ข้อ ๓๒ การลาออก

นิสิตที่ประสงค์จะลาออกจากการเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัย ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย การลาออกจะมีผลสมบูรณ์เมื่อนิสิตได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

หมวด ๖
การวัดและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๓๓ การมีสิทธิเข้าสอบ

นิสิตต้องมีเวลาเรียนในรายวิชาหนึ่ง ๆ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ หรือเทียบเท่าของเวลาเรียนทั้งหมดของรายวิชานั้นจึงจะมีสิทธิ์เข้าสอบในรายวิชานั้น

ข้อ ๓๔ ระบบการให้คะแนนการเรียนรายวิชา

๓๔.๑ ระบบการให้คะแนนของแต่ละรายวิชาให้กระทำเป็นระบบระดับคะแนนตัวอักษรซึ่งมีความหมายและค่าคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนตัวอักษร	ความหมาย	ค่าคะแนน
A	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
B+	ดีมาก (Very Good)	๓.๕
B	ดี (Good)	๓.๐
C+	ดีพอใช้ (Fairly Good)	๒.๕
C	พอใช้ (Fairly)	๒.๐
D+	อ่อน (Poor)	๑.๕
D	อ่อนมาก (Very Poor)	๑.๐
F	ตก (Fail)	๐

๓๔.๒ นอกจากการให้คะแนนเป็นแบบระดับคะแนนตัวอักษรตามข้อ ๓๔.๑ ในกรณีที่เห็นสมควรอาจกำหนดให้การประเมินผลรายวิชาโดยไม่มีค่าคะแนนได้ ดังนี้

ตัวอักษร	ความหมาย
S	ผลการประเมินผ่านเกณฑ์ (Satisfactory)
U	ผลการประเมินไม่ผ่านเกณฑ์ (Unsatisfactory)
I	การประเมินผลยังไม่สมบูรณ์ (Incomplete)
W	การงดเรียนโดยได้รับอนุมัติ (Withdrawal)
AU	การลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต (Audit)
R	การเรียนรายวิชาซ้ำ (Repeat)

ทั้งนี้ การประเมินผลตัวอักษร U ถือเป็นตกในรายวิชานั้น

๓๔.๓ การประเมินผลวิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก ๑ และหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต แบบ ๑ กำหนดความหมายและค่าคะแนน ดังนี้

ระดับคะแนนตัวอักษร	ความหมาย	ค่าคะแนน
E	ดีเยี่ยม (Excellent)	๔.๐
G	ดี (Good)	๓.๕
P	ผ่าน Pass)	๓.๐
F	ตก (Fail)	๐

๓๔.๔ การให้ระดับคะแนนตัวอักษร F ตามข้อ ๓๔.๑ ให้กระทำในกรณีต่อไปนี้

๓๔.๔.๑ สอบตก

๓๔.๔.๒ ขาดสอบประจำภาคโดยไม่ได้รับอนุมัติจากอาจารย์ประจำรายวิชา

๓๔.๔.๓ มีเวลาเรียนไม่ครบตามเกณฑ์ในข้อ ๓๓

๓๔.๔.๔ ทุจริตในการสอบ

๓๔.๔.๕ นิสิตที่ได้รับการประเมินผลระดับคะแนนตัวอักษร I แต่มิได้ดำเนินการขอประเมินผลเพื่อแก้ระดับคะแนนตัวอักษร I ให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียน

๓๔.๕ การให้ S หรือ U จะกระทำได้เฉพาะรายวิชาที่ไม่มีหน่วยกิต หรือมีหน่วยกิต แต่คณะกรรมการบริหารหลักสูตรและบัณฑิตวิทยาลัยเห็นว่าไม่ควรรายงานผลการศึกษาเป็นแบบระดับคะแนนตัวอักษรที่มีค่าคะแนน

๓๔.๖ การให้ I ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีต่อไปนี้

๓๔.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนครบตามเกณฑ์ในข้อ ๓๓ แต่มิได้สอบเพราะป่วยหรือเหตุสุดวิสัยและได้รับอนุมัติจากอาจารย์ผู้สอนวิชานั้น ๆ

๓๔.๖.๒ อาจารย์ผู้สอนและประธานกรรมการบริหารหลักสูตร เห็นสมควรให้รอผลการประเมินผลเพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบของการศึกษารายวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์ โดยมิใช่ความบกพร่องหรือความผิดของนิสิต นิสิตที่ได้ I จะต้องดำเนินการขอรับการประเมินผลเพื่อเปลี่ยน I ให้เสร็จสิ้นภายในสัปดาห์แรกของภาคการศึกษาถัดไปที่นิสิตมีสิทธิ์ลงทะเบียนเรียน หากพ้นกำหนดดังกล่าวมหาวิทยาลัยจะเปลี่ยน I เป็น F โดยอัตโนมัติ เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ขยายเวลาได้ ทั้งนี้ ไม่เกินหนึ่งภาคการศึกษา

๓๔.๗ การให้ W ในรายวิชาใดจะกระทำในกรณีต่อไปนี้

๓๔.๗.๑ ได้รับอนุมัติให้งดเรียนรายวิชานั้นตามข้อ ๒๘.๓

๓๔.๗.๒ ได้รับอนุมัติให้ลาพักการเรียนตามข้อ ๓๑

๓๔.๗.๓ ถูกสั่งพักการเรียนในภาคการศึกษานั้น

๓๔.๗.๔ ได้รับการประเมินผลระดับคะแนนตัวอักษร I ตามข้อ ๓๔.๖.๑ และครบกำหนดเวลาของการเปลี่ยนระดับคะแนนตัวอักษร I แล้ว แต่การป่วยหรือเหตุอันสุดวิสัยยังไม่สิ้นสุด

๓๔.๘ การให้ AU จะกระทำในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนรายวิชาโดยไม่นับหน่วยกิต ตามข้อ ๒๖

๓๔.๙ การนับจำนวนหน่วยกิตเพื่อใช้ในการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย ให้นับเฉพาะจากรายวิชาที่มีระบบการให้คะแนนแบบระดับคะแนนตัวอักษร ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนซ้ำหรือเรียนรายวิชาใดแทนในรายวิชาหนึ่ง ให้นับจำนวนหน่วยกิตและค่าคะแนนที่ได้ครั้งสุดท้ายไปใช้ใน การคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมเพียงครั้งเดียว

๓๔.๑๐ การนับจำนวนหน่วยกิตสะสมของนิสิตเพื่อให้ครบหลักสูตร ให้นับเฉพาะหน่วยกิตของรายวิชาที่สอบได้เท่านั้น

ข้อ ๓๕ การคำนวณค่าคะแนนเฉลี่ย

๓๕.๑ ค่าคะแนนเฉลี่ยรายภาคการศึกษา ให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตในภาคการศึกษานั้น โดยเอาผลรวมของผลคูณของจำนวนหน่วยกิตกับค่าคะแนนของแต่ละรายวิชาเป็นตัวตั้งหารด้วยจำนวนหน่วยกิตรวมของภาคการศึกษานั้น การคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม ๓ ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมที่มีค่าตั้งแต่ ๕ ขึ้นไป เฉพาะตำแหน่งที่ ๓ เพื่อให้เหลือทศนิยม ๒ ตำแหน่ง

๓๕.๒ ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม ให้คำนวณจากผลการเรียนของนิสิตตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาในภาคการศึกษาแรกจนถึงภาคการศึกษาสุดท้าย โดยเอาผลรวมของผลคูณระหว่างจำนวนหน่วยกิตกับค่าคะแนนของแต่ละรายวิชาที่เรียนทั้งหมดเป็นตัวตั้ง หารด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดการคำนวณดังกล่าวให้ตั้งหารถึงทศนิยม ๓ ตำแหน่ง และให้ปัดเศษเฉพาะทศนิยมที่มี ค่าตั้งแต่ ๕ ขึ้นไป เฉพาะตำแหน่งที่ ๓ เพื่อให้เหลือทศนิยม ๒ ตำแหน่ง

ข้อ ๓๖ การเรียนซ้ำหรือเรียนแทน

ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนเรียนครบตามจำนวนหน่วยกิตแล้ว มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ นิสิตจะต้องลงทะเบียนเรียนซ้ำรายวิชาที่สอบได้ต่ำกว่า B หรือจะเลือกเรียนวิชาอื่นในหมวดเดียวกันและมีลักษณะเนื้อหาคล้ายคลึงแทนกันได้ ทั้งนี้ ให้อยู่ในดุลยพินิจของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และต้องได้รับอนุมัติจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือประธานกรรมการบัณฑิตระหว่างคณะก่อนจะลงทะเบียนเรียน ทั้งนี้ ผลการเรียนในรายวิชาเดิมจะถูกปรับเปลี่ยนเป็นตัวอักษร R

ข้อ ๓๗ การเรียนเพื่อเปลี่ยนค่าคะแนนเฉลี่ยสะสม

ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนครบตามจำนวนหน่วยกิตแล้ว และมีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมเกิน ๓.๐๐ นิสิตอาจขอเรียนรายวิชาเดิมเพื่อเปลี่ยนค่าคะแนนสะสมได้ โดยได้รับอนุมัติจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ ทั้งนี้ ผลการเรียนในรายวิชาเดิมจะถูกเปลี่ยนเป็นตัวอักษร R และมหาวิทยาลัยจะใช้ระดับคะแนนตัวอักษรผลการเรียนครั้งสุดท้ายแสดงไว้ในใบแสดงผลการเรียน

ข้อ ๓๘ การพ้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตจะพ้นสภาพนิสิตในกรณีต่อไปนี้

๓๘.๑ ศึกษาครบถ้วนตามหลักสูตรและได้รับอนุมัติให้สำเร็จการศึกษา

๓๘.๒ ตาย

๓๘.๓ ลาออกโดยได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๓๘.๔ ถูกคัดชื่อออกจากมหาวิทยาลัย โดยอธิการบดีสั่งให้นิสิตพ้นสภาพนิสิตในกรณีดังต่อไปนี้

๓๘.๔.๑ ไม่ลงทะเบียนเรียนอย่างสมบูรณ์ในภาคการศึกษาแรกที่ขึ้นทะเบียนนิสิตตามข้อ ๒๕.๓

๓๘.๔.๒ ไม่ชำระเงินเพื่อรักษาสภาพนิสิตตามข้อ ๓๐.๒

๓๘.๔.๓ ไม่ลงทะเบียนเรียนอย่างสมบูรณ์ในภาคการศึกษาใดภาคการศึกษาหนึ่ง

๓๘.๔.๔ ขาดคุณวุฒิและคุณสมบัติตามข้อ ๑๘ อย่างใดอย่างหนึ่ง

๓๘.๔.๕ เมื่อผลการศึกษามีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐ ติดต่อกันเกินสองภาคการศึกษา

๓๘.๔.๖ สอบประมวลความรู้ ๓ ครั้ง ไม่ผ่าน

๓๘.๔.๗ เป็นนิสิตตามข้อ ๒๐.๒ มีค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๓๘.๔.๘ ไม่สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในระยะเวลา ตามข้อ ๑๗

๓๘.๔.๙ สอบวิทยานิพนธ์หรือสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ ครั้งที่ ๒ ไม่ผ่าน

๓๘.๔.๑๐ จ้างหรือวานให้ผู้อื่นทำวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๓๘.๔.๑๑ รับจ้างทำวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๓๘.๔.๑๒ มีความประพฤติเสื่อมเสียอย่างร้ายแรงขณะที่เป็นนิสิต

๓๘.๔.๑๓ ทำผิดระเบียบของมหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง

๓๘.๔.๑๔ ไม่ได้ลงทะเบียนรายวิชาวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นกรณีลาพักการเรียน

ข้อ ๓๙ การคืนสภาพนิสิต

นิสิตพ้นสภาพนิสิตตามข้อ ๓๘.๔.๒, ๓๘.๔.๓ และ ๓๘.๔.๑๔ สามารถยื่นคำร้องขอคืนสภาพการเป็นนิสิตได้ ทั้งนี้ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย และได้รับอนุมัติจากอธิการบดี โดยนิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมตามระเบียบที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวด ๗
การทำวิทยานิพนธ์และการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ข้อ ๔๐ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ จะกระทำได้เมื่อนิสิตมีคุณสมบัติครบตามที่แต่ละหลักสูตรกำหนด โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระแล้วแต่กรณี

นิสิตที่ลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งแรก จะต้องดำเนินการสอบเค้าโครงให้แล้วเสร็จภายในภาคการศึกษาที่ลงทะเบียนครั้งแรก

๔๐.๑ นิสิตหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก๑ หรือแผน ก แบบ ก๒ และนิสิตหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ข จะต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระโดยมีจำนวนหน่วยกิตตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔๐.๒ สำหรับนิสิตหลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิตต้องสอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติก่อนจึงจะมีสิทธิ์เสนอเค้าโครงวิทยานิพนธ์

๔๐.๓ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักหรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระต้องรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าการทำวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิต โดยให้ระดับคะแนนตัวอักษร S หรือ U ตามจำนวนหน่วยกิตที่ผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินไปยังกองทะเบียนและประมวลผลทุกภาคการศึกษา นิสิตจะต้องลงทะเบียนซ้ำ สำหรับจำนวนหน่วยกิตที่ได้ระดับคะแนนตัวอักษร U

การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระให้เป็นไปตามประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๔๑ การสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๔๑.๑ คุณสมบัติของนิสิตที่มีสิทธิ์ขอสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ มีดังนี้

๔๑.๑.๑ ใช้เวลาไม่น้อยกว่า ๙๐ วัน สำหรับวิทยานิพนธ์ และไม่น้อยกว่า ๖๐ วัน สำหรับการศึกษาค้นคว้าอิสระ หลังจากคณะกรรมการสอบเค้าโครงเห็นชอบผลการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระแล้ว

๔๑.๑.๒ ลงทะเบียนรายวิชาตามหลักสูตรที่ศึกษา และได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมนับถึงภาคการศึกษาที่ผ่านมาไม่น้อยกว่า ๓.๐๐

๔๑.๒ ได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

หลักเกณฑ์และวิธีการสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้เป็นไปตามมติของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย โดยให้จัดทำเป็นประกาศมหาวิทยาลัย

๔๑.๓ การประเมินผลการสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๔๑.๓.๑ เมื่อการสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระเสร็จสิ้นแล้ว ให้คณะกรรมการสอบแสดงความคิดเห็น และลงมติตัดสินผลการสอบเป็น “ดีเยี่ยม (Excellent)” “ดี (Good)” “ผ่าน (Pass)” หรือ“ไม่ผ่าน (Fail)”

๔๑.๓.๒ ในกรณีที่นิสิตสอบไม่ผ่าน ให้ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ แจ้งให้นิสิตปรับปรุงตามคำแนะนำภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ และทำเรื่องขอสอบต่อคณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระอีกครั้งเมื่อสิ้นสุดระยะเวลาที่กำหนดไว้ โดยนิสิตต้องชำระค่าธรรมเนียมการสอบวิทยานิพนธ์ใหม่อีกครั้ง ทั้งนี้ การสอบดังกล่าวจะกระทำได้ไม่เกิน ๒ ครั้ง

ข้อ ๔๒ การเขียนวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้เขียนเป็นภาษาไทย หรือภาษาอังกฤษ ในกรณีที่เป็นภาษาอื่นที่มีความจำเป็นและมีเหตุผลสมควรบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้เขียนเป็นภาษาอื่นได้

หมวด ๘
การสอบวัดความรู้ด้านภาษา การสอบประมวลความรู้ และการสอบวัดคุณสมบัติ

ข้อ ๔๓ การสอบวัดความรู้ด้านภาษา

๔๓.๑ นิสิตทุกหลักสูตรในระดับบัณฑิตศึกษาต้องสอบผ่านการสอบวัดความรู้ด้านภาษาที่ไม่ใช่ภาษาประจำชาติของตนอย่างน้อย ๑ ภาษา การสอบวัดความรู้ด้านภาษาใดให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ โดยการอนุมัติของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๔๓.๒ การสอบวัดความรู้ด้านภาษาตามข้อ ๔๓.๑ ให้บัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวัดความรู้ด้านภาษา ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสม เพื่อการดำเนินการและควบคุมการสอบให้ได้มาตรฐาน

๔๓.๓ การยื่นสมัครสอบและเกณฑ์การสอบผ่าน ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

๔๓.๔ มหาวิทยาลัยอาจยกเว้นการสอบวัดความรู้ด้านภาษาได้ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๔๔ การสอบประมวลความรู้

นิสิตหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ข จะต้องสอบประมวลความรู้ โดยมีหลักเกณฑ์และวิธีการ ดังนี้

๔๔.๑ บัณฑิตวิทยาลัยจะแต่งตั้งคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ ซึ่งประกอบด้วยบุคคลที่เหมาะสมมีคุณสมบัติตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพื่อดำเนินการออกข้อสอบข้อเขียน และหรือการสอบปากเปล่า การควบคุมการสอบและการตรวจข้อสอบให้ได้มาตรฐาน

๔๔.๒ บัณฑิตวิทยาลัยจะจัดให้มีการสอบประมวลความรู้ทุกภาคการศึกษาปกติหรืออาจจัดในภาคการศึกษาพิเศษด้วย วิธีการและหลักเกณฑ์การสอบให้อยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ โดยการอนุมัติของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๔๔.๓ นิสิตที่มีสิทธิ์สมัครสอบประมวลความรู้ ต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

๔๔.๓.๑ ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตร โดยไม่นับรายวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมนับถึงภาคการศึกษาที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่า ๓.๐๐

๔๔.๓.๒ ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ว่าสมควรเข้าสอบประมวลความรู้ได้

๔๔.๔ นิสิตที่ประสงค์จะสอบประมวลความรู้ ต้องยื่นคำร้องขอสอบโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ และคณะกรรมการหลักสูตรเพื่อให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติ

๔๔.๕ นิสิตที่สอบประมวลความรู้ครั้งแรกไม่ผ่าน มีสิทธิ์ที่จะสอบใหม่ได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง

ข้อ ๔๕ การสอบวัดคุณสมบัติ

๔๕.๑ นิสิตที่มีสิทธิ์สมัครสอบวัดคุณสมบัติ ต้องมีคุณสมบัติต่อไปนี้

๔๕.๑.๑ ลงทะเบียนเรียนรายวิชาครบตามหลักสูตร โดยไม่นับรายวิชาวิทยานิพนธ์และได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมนับถึงภาคการศึกษาที่ผ่านมา ไม่น้อยกว่า ๓.๐๐

๔๕.๑.๒ ผ่านการประเมินจากคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ว่าสมควรเข้าสอบวัดคุณสมบัติได้

๔๕.๒ นิสิตที่ประสงค์จะสอบวัดคุณสมบัติ ต้องยื่นคำร้องขอสอบโดยผ่านอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติ

๔๕.๓ นิสิตที่สอบวัดคุณสมบัติครั้งแรกไม่ผ่าน มีสิทธิ์ที่จะสอบใหม่ได้อีกไม่เกิน ๒ ครั้ง

การแต่งตั้งคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ ให้แต่งตั้งสำหรับนิสิตเป็นกลุ่มหรือนิสิตแต่ละรายก็ได้

ข้อ ๔๖ การประเมินผลการสอบวัดความรู้ด้านภาษา การสอบประมวลความรู้ และการสอบวัดคุณสมบัติให้จำแนกผลการประเมินเป็น "ผ่าน (Pass)" หรือ "ไม่ผ่าน (Fail)"

หมวด ๙
การสำเร็จการศึกษา การรับปริญญา หรือประกาศนียบัตร

ข้อ ๔๗ นิสิตที่จะสำเร็จการศึกษาได้ ต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๔๗.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต และประกาศนียบัตรบัณฑิตขั้นสูง

๔๗.๑.๑ มีระยะเวลาศึกษาตลอดหลักสูตรตามข้อ ๑๗.๑.๑ หรือ ๑๗.๒.๑

๔๗.๑.๒ ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร

๔๗.๑.๓ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๔๗.๑.๔ ผ่านข้อกำหนดอื่นตามที่แต่ละหลักสูตรกำหนด

๔๗.๒ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

๔๗.๒.๑ มีระยะเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร ตามข้อ ๑๗.๑.๒ หรือ ๑๗.๒.๒

๔๗.๒.๒ ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร

๔๗.๒.๓ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๔๗.๒.๔ สอบผ่านการสอบวัดความรู้ด้านภาษาที่ไม่ใช่ภาษาประจำชาติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๒.๕ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ก ต้องสอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์และผลงานวิทยานิพนธ์ต้องเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๒.๖ หลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต แผน ข ต้องสอบผ่านการสอบประมวลความรู้และผ่านการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ และผลงานการศึกษาค้นคว้าอิสระต้องเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๒.๗ ผ่านข้อกำหนดอื่นตามที่แต่ละหลักสูตรและมหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๒.๘ ส่งวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับสมบูรณ์ และผลงานวิจัยได้ตีพิมพ์หรือตอบรับให้ตีพิมพ์ หรือผลงานสร้างสรรค์ที่เผยแพร่ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๓ หลักสูตรปริญญาดุษฎีบัณฑิต

๔๗.๓.๑ มีระยะเวลาศึกษาตลอดหลักสูตร ตามข้อ ๑๗.๑.๓ หรือ ๑๗.๒.๓

๔๗.๓.๒ ศึกษารายวิชาต่างๆ ครบถ้วนตามโครงสร้างของหลักสูตร

๔๗.๓.๓ ได้ค่าคะแนนเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

๔๗.๓.๔ สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ

๔๗.๓.๕ สอบผ่านการสอบความรู้ด้านภาษาที่ไม่ใช่ภาษาประจำชาติตามเงื่อนไขและหลักเกณฑ์ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๓.๖ สอบผ่านการสอบวิทยานิพนธ์ และผลงานวิทยานิพนธ์ต้องเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๓.๗ ผ่านข้อกำหนดอื่นตามที่แต่ละหลักสูตรและมหาวิทยาลัยกำหนด

๔๗.๓.๘ ส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ และผลงานวิจัยที่ได้ตีพิมพ์หรือตอบรับให้ตีพิมพ์ต้องเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๔๘ การขอรับปริญญา หรือประกาศนียบัตร

๔๘.๑ นิสิตที่คาดว่าจะสำเร็จการศึกษาในภาคการศึกษาใด ให้ยื่นคำร้องขอรับปริญญาหรือประกาศนียบัตร ที่กองทะเบียนและประมวลผลภายในระยะเวลาที่กำหนด

๔๘.๒ นิสิตที่จะได้รับการพิจารณาเสนอชื่อเพื่อขออนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัยต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

๔๘.๒.๑ เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ตามข้อ ๔๗

๔๘.๒.๒ ไม่ค้างชำระค่าธรรมเนียม หรือค่าหน่วยกิต หรือมีหนี้สินกับมหาวิทยาลัย

๔๘.๒.๓ เป็นผู้ที่ไม่อยู่ในระหว่างการดำเนินการทางวินัยนิสิต

๔๘.๓ การเสนอชื่อผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อขออนุมัติปริญญาหรือประกาศนียบัตรต่อสภามหาวิทยาลัย ให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมวด ๑๐
อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๔๙ ในการแต่งตั้งอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา ให้อธิการบดีแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัย เป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำหรืออาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาผู้ช่วย และแต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ชำนาญการพิเศษภายในหรือภายนอกมหาวิทยาลัย หรือพนักงานมหาวิทยาลัยเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษได้ โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะหรือคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ และคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ตามลำดับ

๔๙.๑ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ

๔๙.๑.๑ คุณสมบัติของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ มีดังนี้

(๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่รองศาสตราจารย์ขึ้นไปหรือ

(๒) ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือเทียบเท่า

๔๙.๑.๒ หน้าที่ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ มีดังนี้

(๑) สอน

(๒) สอบประมวลความรู้ หรือสอบวัดคุณสมบัติ หรือสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(๓) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

(๔) สอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือวิทยานิพนธ์

๔๙.๒ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาผู้ช่วย

๔๙.๒.๑ คุณสมบัติของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาผู้ช่วย มีดังนี้

(๑) เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือ

(๒) ได้รับวุฒิปริญญามหาบัณฑิต หรือเทียบเท่าและทำการสอนในระดับอุดมศึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ปี หลังจากได้รับวุฒิปริญญามหาบัณฑิต

๔๙.๒.๒ หน้าที่ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาผู้ช่วย

(๑) สอน

(๒) สอบเค้าโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(๓) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(๔) สอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ หรือสอบประมวลความรู้

๔๙.๓ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษ

๔๙.๓.๑ ให้แต่งตั้งอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษจากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ภายในหรือภายนอกมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยเห็นว่ามีประสบการณ์ ความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาใดสาขาหนึ่งเป็นพิเศษ

๔๙.๓.๒ หน้าที่ของอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษ

(๑) สอน

(๒) สอบประมวลความรู้ หรือสอบวัดคุณสมบัติ หรือสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(๓) เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม หรือเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ กรณีอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษที่เป็นข้าราชการหรือพนักงานมหาวิทยาลัยภายในมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้อยู่ในสายวิชาการ สามารถทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักได้

การแต่งตั้งอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาผู้ช่วยและอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษให้แต่งตั้งเป็นคราวๆ ละ ๒ ปี และเป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๕๐ ให้อธิการบดีแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารหลักสูตรในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง

คณะกรรมการบริหารหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย ประธานกรรมการและกรรมการ ไม่น้อยกว่า ๒ คน แต่ไม่เกิน ๔ คน

๕๐.๑ คุณสมบัติของคณะกรรมการบริหารหลักสูตรมีดังนี้

๕๐.๑.๑ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต และกรรมการอย่างน้อย ๒ คน ต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิต ในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๕๐.๑.๒ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต และกรรมการอย่างน้อย ๒ คน จะต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำที่ดำรงตำแหน่งทางวิชาการที่ไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

๕๐.๑.๓ ประธานกรรมการบริหารหลักสูตรตามข้อ ๕๐.๑.๑ และ ๕๐.๑.๒ ต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำหรือพนักงานวิชาการที่จ้างตามภารกิจประเภทพนักงานวิชาการ ที่มีสัญญาจ้างต่อเนื่องไม่น้อยกว่า ๔ ปี

๕๐.๒ หน้าที่ของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ระดับมหาบัณฑิต ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง และระดับดุษฎีบัณฑิต มีดังนี้

๕๐.๒.๑ รับผิดชอบการจัดการเรียนการสอนและการวิจัยของนิสิต และควบคุมมาตรฐานหลักสูตรสาขาวิชาที่รับผิดชอบ ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา และเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๕๐.๒.๒ ประเมินและปรับปรุงหลักสูตรให้ทันสมัยและสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

๕๐.๒.๓ ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๕๐.๒.๔ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ นอกจากนี้จะต้องทำหน้าที่ต่อไปนี้อย่างน้อยหนึ่งหน้าที่

(๑) เป็นอาจารย์ผู้สอน

(๒) เป็นกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

(๓) เป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๕๐.๒.๕ กรรมการบริหารหลักสูตรหนึ่งคนจะรับผิดชอบหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาได้ไม่เกิน ๑ หลักสูตร ยกเว้นหลักสูตร/สาขาวิชา เดียวกันทั้งระดับปริญญามหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิต

๕๐.๓ คณะกรรมการบริหารหลักสูตร ให้มีวาระการดำรงตำแหน่ง ๔ ปี นับแต่วันที่อธิการบดีมีคำสั่งแต่งตั้งให้ปฏิบัติงาน ทั้งนี้ ไม่ตัดสิทธิ์ที่จะได้รับการสอนแต่งตั้งใหม่

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการบริหารหลักสูตรพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระในกรณีดังต่อไปนี้

๑. ตาย

๒. ลาออก

เมื่อตำแหน่งกรรมการบริหารหลักสูตรว่างลง ให้ดำเนินการแต่งตั้งบุคคลเป็นกรรมการบริหารหลักสูตรแทนตำแหน่งที่ว่างให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งกรรมการบริหารหลักสูตรว่างลง และอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลืออยู่ของผู้ซึ่งตนแทน เว้นแต่วาระของกรรมการที่พ้นจากตำแหน่งจะเหลืออยู่ไม่ถึง ๙๐ วัน อธิการบดีจะไม่แต่งตั้งแทนก็ได้

ข้อ ๕๑ อาจารย์ผู้สอน

๕๑.๑ ระดับปริญญามหาบัณฑิต และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตจะต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิปริญญามหาบัณฑิตในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และมีประสบการณ์ด้านการสอนและ การทำวิจัยที่มิใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา

๕๑.๒ ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต และระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูงจะต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน มีประสบการณ์ด้านการสอนระดับอุดมศึกษามีประสบการณ์ในการทำวิจัยไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาเอก และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

ข้อ ๕๒ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

๕๒.๑ ระดับปริญญามหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และต้องมีประสบการณ์ในการทำ

วิจัยที่มิใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษา หรือเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษภายในมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้น ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมอาจเป็นอาจารย์บัณฑิตศึกษาพิเศษภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้น

๕๒.๒ ระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม (ถ้ามี) ต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตประจำที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ หรือมีวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน หรือเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษภายในมหาวิทยาลัยที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้น และต้องมีผลงานวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญาเอก และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติอย่างต่อเนื่องส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมอาจเป็นอาจารย์บัณฑิตศึกษาพิเศษภายนอกมหาวิทยาลัยต้องมีวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า หรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าศาสตราจารย์ และตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติหรือระดับนานาชาติ หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน อาจมีประสบการณ์ในการทำวิจัยที่ไม่ใช่ส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ต้องได้รับการแต่งตั้งจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๕๒.๓ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาหนึ่งคนให้ทำหน้าที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก หรืออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม) ของนิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิตและระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิตในขณะเดียวกันได้ไม่เกิน ๕ คน หากหลักสูตรใดมีอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำที่มีศักยภาพพร้อมที่จะดูแลนิสิตได้มากกว่า ๕ คน ให้อยู่ในดุลยพินิจของคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๑๐ คน ในขณะเดียวกัน

๕๒.๔ หน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ มีดังนี้

๕๒.๔.๑ ดูแลให้คำแนะนำเกี่ยวกับการลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษา การสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ การสอบวิทยานิพนธ์

๕๒.๔.๒ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับทฤษฎี แนวคิด และวิธีการศึกษาค้นคว้าวิจัย ตลอดจนวิธีการทางสถิติ

๕๒.๔.๓ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการแปลความหมายข้อมูลและผลการวิเคราะห์ทางสถิติ การอภิปรายผล และการเขียนบทคัดย่อ ตลอดจนการใช้ภาษาและการเขียนรายงานผลการศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมตามรูปแบบการเขียนบทนิพนธ์ของมหาวิทยาลัย

๕๒.๔.๔ ประเมินผลการทำวิทยานิพนธ์ทุกภาคการศึกษา จนกว่าการทำวิทยานิพนธ์ดังกล่าวจะเสร็จสมบูรณ์ แล้วส่งผลการประเมินให้กับบัณฑิตวิทยาลัยต่อไป

๕๒.๔.๕ ให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์

๕๒.๔.๖ ให้ความเห็นชอบในการขอสอบวัดคุณสมบัติ

๕๒.๔.๗ ให้คำแนะนำและเป็นที่ปรึกษาเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัย และแหล่งตีพิมพ์เผยแพร่ทางวิชาการที่มีคุณภาพ เพื่อตีพิมพ์และเผยแพร่ผลงานวิทยานิพนธ์

๕๒.๔.๘ ให้คำแนะนำในด้านอื่นๆ ที่มีประโยชน์ต่อนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา

ข้อ ๕๓ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน และได้รับการแต่งตั้งจากประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ หรือประธานกรรมการบัณฑิตศึกษาระหว่างคณะ แล้วแต่กรณีโดยการเสนอชื่อจากประธานกรรมการบริหารหลักสูตร

๕๓.๑ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาหนึ่งคน ให้เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระของนิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิตในขณะเดียวกันได้ไม่เกิน ๑๕ คน

ในกรณีที่เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้คิดสัดส่วนจำนวนนิสิตที่ทำวิทยานิพนธ์ ๑ คน เทียบได้กับจำนวนนิสิตที่ทำการศึกษาค้นคว้าอิสระจำนวน ๓ คน

๕๓.๒ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ มีหน้าที่ตามข้อ ๕๒.๔ โดยอนุโลม

ข้อ ๕๔ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๕๔.๑ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ขึ้นมาคณะหนึ่ง ประกอบด้วยอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่ได้รับวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิตหรือเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการตั้งแต่ รองศาสตราจารย์ขึ้นไป เป็นประธานกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เป็นกรรมการ และกรรมการสอบ จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ คน ที่เป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาภายในภาควิชา หรือสาขาวิชา ภายนอกภาควิชาหรือภายนอกสาขาวิชา ภายนอกคณะอย่างน้อย ๑ คน และ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย ๑ คน บัณฑิตวิทยาลัยอาจแต่งตั้งอาจารย์บัณฑิตศึกษาประจำเป็นผู้ร่วมสังเกตการณ์

๕๔.๒ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบเค้าโครงการศึกษาค้นคว้าอิสระขึ้นมาคณะหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ เป็นประธานกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระ เป็นกรรมการและเลขานุการ และกรรมการสอบ ที่เป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญภายนอกภาควิชาหรือภายนอกสาขาวิชา จำนวน ไม่เกิน ๒ คน

๕๔.๓ คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ มีหน้าที่ดังนี้

๕๔.๓.๑ พิจารณาประเด็นปัญหาให้สอดคล้องกับสาขาวิชาที่นิสิตเรียน

๕๔.๓.๒ พิจารณาความเหมาะสม ถูกต้องของกระบวนการทำวิจัยให้เป็นไปตามหลักการทำวิจัยให้เป็นไปตามหลักการของระเบียบวิธีวิจัย และระเบียบวิธีการทางสถิติ

๕๔.๓.๓ พิจารณาความเหมาะสม ความถูกต้องของการใช้เอกสารอ้างอิง

ข้อ ๕๕ คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ

๕๕.๑ ในกรณีวิทยานิพนธ์ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้ง คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ หรือมีคุณวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิตในสาขาวิชานั้นหรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันเป็นประธานกรรมการ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และกรรมการสอบจำนวนไม่น้อยกว่า ๒ คน ที่เป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาภายในภาควิชาหรือสาขาวิชา ภายนอกภาควิชาหรือภายนอกสาขาวิชา ภายนอกคณะอย่างน้อย ๑ คน และผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กันอย่างน้อย ๑ คน และให้เลือกอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์คนหนึ่ง เป็นเลขานุการ

๕๕.๒ ในกรณีการศึกษาค้นคว้าอิสระ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ จำนวน ๓ คน ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาภายในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน เป็นประธานกรรมการ อาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาหรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญภายนอกภาควิชาหรือภายนอกสาขาวิชา อีกหนึ่งคนเป็นกรรมการ และอาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นกรรมการและเลขานุการ

๕๕.๓ ให้คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ มีหน้าที่ ดังนี้

๕๕.๓.๑ พิจารณาความสามารถของนิสิตในการทำวิทยานิพนธ์ หรือการศึกษาค้นคว้าอิสระ ความรอบรู้เกี่ยวกับเนื้อหา กระบวนการทำวิจัย ตลอดจนระเบียบวิธีการทางสถิติ ความสามารถในการนำเสนอผลงานทั้งในด้านการพูดและการเขียน ตลอดจนปฏิภาณและไหวพริบในการตอบคำถาม

๕๕.๓.๒ พิจารณาความเหมาะสมของรูปแบบการเขียน การใช้เอกสารอ้างอิงและการเขียนบทคัดย่อ

๕๕.๓.๓ พิจารณาร่วมกันเพื่อลงมติตัดสินผลการสอบตามข้อ ๔๑.๓.๑

ข้อ ๕๖ คณะกรรมการสอบประมวลความรู้

๕๖.๑ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษา เป็นคณะกรรมการสอบประมวลความรู้ จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยประธานกรรมการสอบประมวลความรู้ต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ

๕๖.๒ คณะกรรมการสอบประมวลความรู้มีหน้าที่ออกข้อสอบและตรวจข้อสอบข้อเขียนและหรือสอบปากเปล่าในเนื้อหาหรือรายวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความรอบรู้ด้านวิชาการของนิสิตระดับปริญญามหาบัณฑิตที่ศึกษาตามแผน ข

ข้อ ๕๗ คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ

๕๗.๑ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำหรือผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกเป็นคณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติ จำนวนไม่น้อยกว่า ๕ คน โดยประธานกรรมการสอบวัดคุณสมบัติต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ

๕๗.๒ ให้คณะกรรมการสอบวัดคุณสมบัติมีหน้าที่ออกข้อสอบและตรวจข้อสอบข้อเขียนและหรือสอบปากเปล่าในเนื้อหาในหลักสูตร หรือรายวิชาที่กำหนดไว้ เพื่อประเมินความรอบรู้ ด้านวิชาการของนิสิตระดับปริญญาดุษฎีบัณฑิตว่านิสิตมีความสามารถที่จะดำเนินการเพื่อทำวิทยานิพนธ์โดยอิสระได้

ข้อ ๕๘ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๕๘.๑ ในกรณีวิทยานิพนธ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นบุคคลภายนอกมหาวิทยาลัยที่มีวุฒิปริญญาดุษฎีบัณฑิต หรือผู้ดำรงตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์ในสาขาวิชานั้น หรือสาขาวิชาที่สัมพันธ์กัน

กรณีที่เป็นผู้ที่มิได้สังกัดสถาบันอุดมศึกษา และไม่มีคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวมาแล้ว ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องและต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และได้รับการแต่งตั้งในคำสั่งสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์ หรือคำสั่งสอบวิทยานิพนธ์จากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๕๘.๒ ในกรณีการศึกษาค้นคว้าอิสระ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกจะต้องเป็นอาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาประจำ หรืออาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาผู้ช่วย หรืออาจารย์ระดับบัณฑิตศึกษาพิเศษ

๕๘.๒.๑ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาหรือสาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นบุคคลภายนอกภาควิชา หรือภายนอกสาขาวิชานั้น

๕๘.๒.๒ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่อยู่ในความรับผิดชอบของหลายภาควิชา หรือหลายสาขาวิชา แต่อยู่ในสังกัดคณะเดียวกัน ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นบุคคลภายนอกภาควิชา หรือภายนอกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

๕๘.๒.๓ หลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาที่อยู่ในความรับผิดชอบของภาควิชาหรือสาขาวิชา และมาจากต่างคณะ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกต้องเป็นบุคคลจากภายนอกภาควิชาหรือภายนอกสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

กรณีเป็นผู้ที่มิได้สังกัดสถาบันอุดมศึกษา และไม่มีคุณวุฒิหรือตำแหน่งทางวิชาการดังกล่าวมาแล้ว ต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะเรื่องและต้องได้รับการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการบัณฑิตศึกษาประจำคณะ และต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๕๙ นิสิตที่เข้าศึกษาก่อนข้อบังคับนี้ให้คงบังคับตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ต่อไปจนกว่าจะสำเร็จการศึกษา เท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ยกเว้นเรื่องการลงทะเบียนเรียนให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

(นายปัญญา ถนอมรอด)
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาสารคาม